

ਆਰ.ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ' 1

ਸਿਕੰਦਰ ਕੌਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

1975 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1050

9 ਜਨਵਰੀ 1976

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ V)— ਆਰਡਰ XXXIII ਨਿਯਮ 5(d)— ਕੰਗਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ- ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ- ਕੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ | ਉਸ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 1 ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੨)

27 ਮਈ, 1975 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਡੀ. ਸਿੰਗਲ , ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸਮਰਾਲਾ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਫਾਰਮਾ ਪੇਪਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ . ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ 18,000 ਜੋ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਐਸ.

ਅੱਛਰਾ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. - (1) ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਡੀ. ਸਿੰਗਲ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸਮਰਾਲਾ, ਮਿਤੀ 27 ਮਈ, 1975 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਾਰਮਾ ਵਿੱਚ , ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਗਰੀਬ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ 18,000 ਜੋ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ

34

2

ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਾਪਸ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਇਕੱਲੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼, ਪਹਿਲਾਂ ਉਲਟਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਕੰਗਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਾਪਸ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਚਾਹੁਣ। ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਮੁੱਖ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਗੇ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 9 ਫਰਵਰੀ 1976 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।•

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਐਮ ਐਲ ਵਰਮਾ, ਜੇ.

ਕੇਹਰ ਚੰਦ ਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮ ਚੰਦ ਧੀਮਾਨ ਆਦਿ,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1965 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 113 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

12 ਜਨਵਰੀ 1976

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X) — ਧਾਰਾ 3, 14, 30, 33 ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ

34

2

ਅਨੁਸੂਚੀ, ਨਿਯਮ 2, 4 ਅਤੇ 5 — ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਪਾਇਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ — ਅੰਪਾਇਰ — ਕੀ ਆਰਬਿਟਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੱਖਰਾ — ਅੰਪਾਇਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ — ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ